

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ

Нагальні потреби українського суспільства у фахівцях для різних галузей і ствердження цінності професіоналізму, який пов'язує з ідеями самореалізації особистості через професію, вимагають від системи вищої освіти перебудови і змін в учбово-виховному процесі. Задоволення потреб суспільства і конкретної особистості можливе за умови достатнього рівня психологічної готовності спеціаліста до професійної діяльності, яка є метою і результатом професійної підготовки у вузі.

Особливості діяльності інженера-педагога висувають певні вимоги до особистості фахівця. Тому зробимо припущення про професійну спрямованість як системоутворюючий елемент психологічної готовності до професійної діяльності.

На системоутворюючу функцію спрямованості в структурі особистості вказували Л.І.Божовіч, Б.Ф.Ломов, Н.І.Рейнвальд, О.Н.Леонтьєв. Як зазначає К.М.Гуревич та А.М.Раєвський, під впливом спрямованості відбуваються трансформації в характері і темпераменті, її перехід в реальність породжує відношення особистості до інших людей. Спрямованість має формуючий вплив на самосвідомість, регулює поведінку і мислення індивіда, детермінує моральні судження. Таким чином, досягнувши певного рівня розвитку, спрямованість стає інтегруючою основою всієї психічної діяльності.

Провідним елементом професійної спрямованості вважають мотиви, які поряд з відношеннями і настановами визначають траєкторію професійного становлення особистості, стійке, тривале, активно-дійове, позитивне ставлення до діяльності. Б.Ф.Ломов називає мотиваційно-потребнісну сферу фундаментом спрямованості, а Л.І.Божовіч ототожнює її з системою мотивів. На думку С.Л.Рубінштейна змістовні і динамічні характеристики мотивів визначають сутність спрямованості особистості. Мотиви навчання студентів характеризуються наявністю особистісного смислу навчання; дієвістю мотиву; місцем мотиву в структурі мотивації, самостійністю виникнення і прояву мотиву; зв'язками мотиву з різними видами діяльності; стійкістю; модальністю (позитивний чи негативний); швидкістю виникнення. Розвиток професійної спрямованості студентів відбувається в умовах учбово-професійної діяльності, тому важливо враховувати мотиви навчання у вузі. Мотивація учбової діяльності студентів може бути охарактеризована спрямованістю на знання, оволодіння професією та отримання диплома. Енергія мотивації проявляється в активності оволодіння знаннями. І першокурсники і третьокурсники вважають необхідним додатково і самостійно вивчати предмети, які знадобляться в майбутньому.

Спостерігається тенденція до зменшення кількості студентів, які однаково глибоко вивчають всі учбові дисципліни. Рівень професійної спрямованості визначається і тим, наскільки професійний вибір абітурієнта був свідомий.

Таким чином є розбіжності між змістом мотивів учбової діяльності студентів і мотивів оволодіння професією, що призводить до гальмування розвитку професійної спрямованості. Тому необхідно виявляти умови формування професійної спрямованості майбутніх інженерів-педагогів в учбово-виховному процесі.